

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/39/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112204753
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112204753.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, 851 01 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi Y. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. L., J. XXXX/XX, za účasti vedľajších účastníkov na strane odporcu 1/ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Svidník, Sov. Hrdinov 163/66 a 2/ OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom Košice, Stará Baštová 2, o zaplatenie 690,49 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Ro/53/2012-74 zo 23. 10. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výrokoch o povinnosti navrhovateľa zaplatiť vedľajším účastníkom na strane odporcu v rade 1/ a 2/ náhradu trov právneho zastúpenia mení tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi v rade 1/ trovy právneho zastúpenia vo výške 70,89 Eur a vedľajšiemu účastníkovi v rade 2/ trovy právneho zastúpenia vo výške 59,08 Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd uznesením zo dňa 23. 10. 2012 zrušil platobný rozkaz č. k. 9Ro/53/2012-28 zo dňa 02.03.2012 a konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 690,49 Eur s príslušenstvom, podľa ustanovenia § 96 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zastavil. Dôvodom tohto procesného postupu súdu bola skutočnosť, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť. O trovách konania súd rozhodol tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť, aby v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia zaplatil vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v rade 1/ náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 141,79 Eur na účet jeho právneho zástupcu a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v rade 2/ náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 118,16 Eur na účet jeho právneho zástupcu. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p..

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a napadol výrok o uložení mu povinnosti zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov právneho zastúpenia. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň žiadal, aby mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení uviedol, že cieľom Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník už sám z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Trovy, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi, nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa na nepriznanie trov v zmysle § 150 O. s. p.. Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcu a vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu; pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. V konaní vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových významných skutočností, vzťahujúcich sa na predmet sporu. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Náhrada trov konania neprináleží vedľajšiemu účastníkovi ani podľa § 137 O. s. p. z dôvodu, že odporcu vedľajší účastník v konaní nezastupuje.

K odvolaniu sa rozsiahlo vyjadril vedľajší účastník v rade 1/. Poukázal na § 93 O. s. p., podľa ktorého má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba a ako účastník konania má právo dať sa zastúpiť advokátom. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno odvodiť z článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Účelnosť vynaložených trov vedľajším účastníkom je preukázaná aj tým, že navrhovateľ vzal späť návrh po vstupe vedľajšieho účastníka do konania a jeho vyjadrení s obsahom námietky premlčania. Občiansky súdny poriadok v § 137 výslovne medzi trovy konania radí aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Navrhovateľ je práve takouto právnickou osobou. Vedľajšiemu účastníkovi sa často vytyka, že v súdnych konaniach iba vznáša námietku premlčania. Súčasná vnútroštátna právna úprava neumožňuje súdu prihliadať na premlčanie pohľadávky ex offio. Práve z toho dôvodu Združenie na ochranu práv spotrebiteľov v každom spore, v ktorom sa uplatňuje premlčaný nárok, vznáša námietku premlčania. Ak prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi trovy, postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ a ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Navrhovateľ s odstupom viacerých rokov uplatňuje na slovenských súdoch pohľadávku voči spotrebiteľom na základe prevažne spotrebiteľských zmlúv, uzatváraných v rozpore s právnymi predpismi. Spotrebiteľia sa tak dostávajú do nevýhodného postavenia najmä v súvislosti s nezachovaním dôležitých listín a tak vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa v súdnom konaní nedokáže efektívne brániť napríklad vznesením námietky premlčania alebo poukazovaním na neprijateľné zmluvné podmienky. Vstupom združenia do takéhoto konania dostáva navrhovateľ rovnocenného partnera. V predmetnej právnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, preto je nutné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom v kontraktáčnom procese. Tento pozitívny zásah štátu realizuje zákonodarná moc úpravou spotrebiteľského práva, ale nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa zohráva aj súdna moc a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľov. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil uznesenie okresného súdu, na podporu svojej argumentácie predložil Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo 27/2012 z 27.08.2012 a uplatnil si aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 40,03 Eur.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania, podľa § 220 O. s. p. zmenil.

Podľa § 146 ods.1,2 O.s.p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie

a) mohlo sa začať i bez návrhu;

b) skončilo sa zmierom, pokiaľ v ňom nebolo o náhrade trov dojednané niečo iné;

c) bolo zastavené,

d) začalo na návrh prokurátora.

Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V zmysle § 93 ods. 1, 2 O. s. p., ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázku, či združenie na ochranu občana spotrebiteľa je oprávneným subjektom na vystupovanie v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 (zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p.) a dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedenej v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1, ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania. Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba; ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich po uvážení všetkých okolností súd (§ 93 ods. 4 O. s. p.).

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, združenie na ochranu spotrebiteľa má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu, pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu, mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava (§ 93 ods. 2 O. s. p.). Keďže podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, má vedľajší účastník rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne

zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť potom, čo mu súd oznámil, že do konania vstúpili vedľajší účastníci v rade 1/, 2/ na strane odporcu.

Z citovaných ustanovení (§ 146 ods. 1, 2 O. s. p.) vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok, uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené). Povinnosť nahradiť trovy konania vzniká podľa tohto zákonného ustanovenia tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené, pričom zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník v rade 1/ vstúpil do konania dňa 20.04.2012 a vedľajší účastník v rade 2/ dňa 07.05.2012. Keďže súd skutočnosť o ich vstupe oznamoval len navrhovateľovi, nemali vedľajší účastníci vedomosť o tom, že poskytujú odporcovi ochranu duplicitne. Obaja podali vo veci odpor, avšak ani jedno z týchto podaní nebolo navrhovateľovi doručované. Navrhovateľ vzal návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť len na základe oznámenia o vstupe dvoch vedľajších účastníkov na strane odporcu do konania, ktoré boli navrhovateľovi doručené naraz v jednej obálke. Navrhovateľ pre späťvzatie návrhu žiadny dôvod neuviedol, preto možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Navrhovateľovi podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť odporcovi a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajším účastníkom v rade 1/, 2/ na strane odporcu trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia.

Okresný súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v rade 1/ trovy právneho zastúpenia vo výške 141,79 Eur a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v rade 2/ trovy právneho zastúpenia vo výške 118,16 Eur. Podľa názoru odvolacieho súdu zo spisového materiálu nemožno konštatovať, úkon ktorého z vedľajšieho účastníkov spôsobil späťvzatie návrhu, v podstate sa spoločne pričínili o výsledok sporu, keď na základe ich oznámení o vstupe do konania vzal navrhovateľ späť návrh na začatie konania. Preto sa javí ako spravodlivé priznať obidvom vedľajším účastníkom trovy konania vo výške polovice trov právneho zastúpenia, na ktoré by vedľajšiemu účastníkovi (ak by konal iba jeden z nich) vznikol nárok. Vedľajší účastník v rade 1/ na strane odporcu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 141,79 Eur za 2 úkony právnej služby v zmysle vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie na súd vo veci samej - odpor zo dňa 20.07.2012) vo výške tarifnej odmeny á 51,45 Eur + 2 x režijný paušál á 7,63 Eur + 20 % DPH v sume 23,63 Eur. Vedľajší účastník v rade 2/ na strane odporcu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 118,16 Eur za 2 úkony právnej služby v zmysle vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. (prevzatie, písomné podanie na súd vo veci samej - vyjadrenie k návrhu) vo výške tarifnej odmeny á 51,45 Eur + 2 x režijný paušál á 7,63 Eur. Odvolací súd priznal vedľajším účastníkom náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/, b/ vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie na súd vo veci samej). Polovica týchto trov potom predstavuje pre vedľajšieho účastníka v rade 1/ na strane odporcu sumu 70,89 Eur a pre vedľajšieho účastníka v rade 2/ na strane odporcu sumu 59,08 Eur.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výrokoch o trovách konania zmenil (§ 220 O. s. p.).

V odvolacom konaní boli čiastočne úspešní aj navrhovateľ aj vedľajší účastníci v rade 1/,2/ na strane odporcu. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. O trovách odvolacieho konania súd potom rozhodol v súlade s § 142 ods. 2 v spojení s § 224 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.